

S I D E N S I D S T

Siden forrige nyhedsbrev blev udsendt, er bunkersregistreringsarbejdet blevet påbegyndt, og to grupper er i færd med at registrere dels Hanstholmfastningen og dels de mange mindre stillinger, som ligger mellem Hanstholm og Agger. Om selve projektet, se forrige nyhedsbrev s. 5.

De 20.000 kr., som Skov- og Naturstyrelsen efter alt at tænke ville bevilge i efteråret -88, er først blevet en realitet pr. 1. marts -89. Pengene er "øremærket" til den, af Miljøministeriet, igangsatte bunkersregistrering. Vi har derfor anset om del i Tipsmidlerne, ialt 5.000 kr., til vores forening, idet porto- og kopieringsudgifter sluger hele vores kontingent. Der skulle gerne blive råd til et eller to gode foredrag for foreningens medlemmer, og andre interesserede, i løbet af det kommende år.

Som det fremgår af omstående dagsorden, har bestyrelsen stillet et forslag om oprettelsen af en "radiogrupperne". Der er i de nærmeste år stærkt brug for at få interviewet de personer, som endnu kan huske store og små ting fra Besættelsestiden. Vi forestiller os, at der blandt vore medlemmer er nogle stykker, som deler dette synspunkt, og som vil gå igang med dette arbejde. Ved hjælp af egne interviews og ældre båndoptagelser, vil der være stof til mange, gode radioudsendelser. Vi vil helt sikkert kunne låne udstyr og få råd og vejledning fra f.eks. Radio Thy, som så senere vil kunne få lejlighed til at sende de færdige resultater. Bestyrelsen håber på at interessen og viljen til at udføre dette "arbejde" er tilstede, og vil på alle måder hjælpe "radiogrupperne" undervejs.

Men både i bunkersregistreringsarbejdet og et evt. radioarbejde gælder det, at der først må udføres meget research, inden resultaterne kan formidles - men formidles skal de.

Med venlig hilsen

P.B.V. Frank W. W. W.

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING TIRSDAG DEN 18. APRIL 1989 KL. 19.30

PA A HANSTHOLM SKOLE

DAGSORDEN IFLG. SELSKABETS VEDTÆGTER § 6:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Rev. regnskab forelægges v/ kassereren
4. Behandling af forslag
5. Fastsættelse af selskabets organisation
6. Fastsættelse af kontingent for 1989-90
7. Valg af bestyrelse og revisorer
8. Valg af 3 suppleanter
9. Eventuelt

ad 3) Det reviderede regnskab uddeles på generalforsamlingen

ad 4) Forslag bedes rettet til formanden senest 4. april. Der er foreløbigt stillet et forslag:

A) Forslag om oprettelse af en "radio-gruppe" inden for selskabet. En gruppe bestående af folk som er interesseret i at foretage interviews og som, gennem radioudsendelser til Radio Thy, Radio Midt/Vest og DR, kan formidle vor lokale besættelsestidshistorie til en større kreds.

ad 5) I forlængelse af ovenstående forslag, bør selskabets organisation måske i højere grad bestå af mindre "emnegrupper", f.eks. en "bunkersgruppe", en "radiogrupper", en "effektindsamlingsgruppe" etc. etc.?

ad 6) Der er indkommet et forslag om en forhøjelse af kontingentet til 60 kr. pr. år, blandt andet p.g.a. de forhøjede portoudgifter.

ad 7) Fra bestyrelsen er Jens Sørensen og Frank Weber på valg; begge er villige til at fortsætte. Da de to valgte revisorer, Svend Sørensen og H. Frøkjær Knudsen, ikke ønsker at fortsætte, skal der vælges to nye. Personforslag til bestyrelsen og til revisorer, bedes rettet til formanden senest den 4. april.

ad 8) De 3 suppleanter på valg er: Evald Skovgaard, Lykke Jeppesen og Esben Kæsgaard.

Frank W. W.
formand

"HILSEN TIL JARL"

- om våbenedkastninger 1944-45

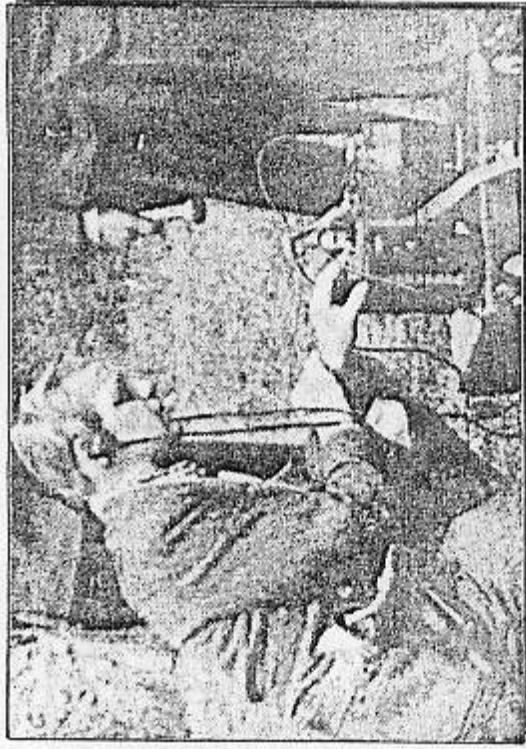
af Bent Rolighed og Frank Veber

I tiden umiddelbart før og under de Allieredes invasion i Normandiet, blev våbensendingerne til den danske modstandsbevægelse nedbragt til et minimum. Man prioriterede naturligvis våbenleverancerne til den franske modstandsbevægelse højest, idet man i kampen for at få fodfæste på kontinentet, havde god brug for dennes støtte.

Invasionen lykkedes og trods en kraftig tysk modstand, brød de Allierede i august 1944 endelig igennem den tyske vestvold, og nu gik det stærkt. Den 25. august var Paris befriet, den 4. september stod britiske tropper i Antwerpen og den 25. september mødte de amerikanske tropper deres britiske allierede ved Dijon.

Denne udvikling ændrede på afgørende vis situationen for de danske modstandsgrupper. Fra Norge søgte tyskerne at sende tropper til fronten i syd, hvilket skulle imødegåes med intensiveret jernbanesabotage i Danmark. Samtidigt blev der frigjort våbenforsyninger, som tidligere var blevet sendt fra England til det franske og belgiske område, som nu stort set var blevet befriet. Fra august 1944 begyndte kurven over allierede forsyninger til Danmark at stige meget kraftigt.

Man begyndte at etablere de såkaldte "Eureca"-pejlestationer, som skulle vejlede de allierede piloter frem til nedkastningspladserne. I august blev der således etableret en station på Thyholm og i oktober en på Agerø i Limfjorden. På dette tidspunkt fløj piloterne så vidt muligt efter pejleapparaterne, og fra slutningen af september bestemte man

Eureka i funktion på en nedkastningsplads.

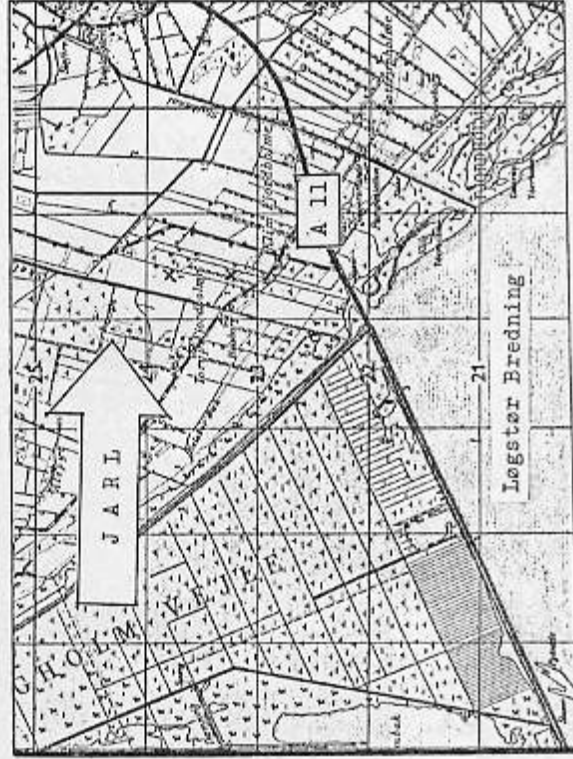
derfor, at der ikke længere skulle sendes lyssignaler fra de indkomne fly. Ligeledes skulle flybesætningerne forsøge at kaste lasten i første forsøg, for ikke, ved en længerevarende kredsen over stedet, at afsløre pladens og modtageholdets placering.

Der var både stationære og bærbare pejleapparater, hvilket da også fremgår af et brev fra nedkastningschefen Toldstrup til Knud Hansen på Agerø: "Hvad De har hørt om de to grammofoner på Mors, passer ikke helt, men jeg kan oplyse... at vi har to slags grammofoner, nemlig samme model som Deres, som mere er beregnet på fast stationering, og en mindre rejsemodel som man kan tage med ud på skovtur. Det er ganske rigtigt, at vi har en lille fyr på Mors."

"Hilsen til JARL"

Om eftermiddagen den 30. november 1944, blev 9 bombemaskiner lastet med våbencontainere i England. Et af disse flys besætninger fik udleveret ordre om at nedkaste

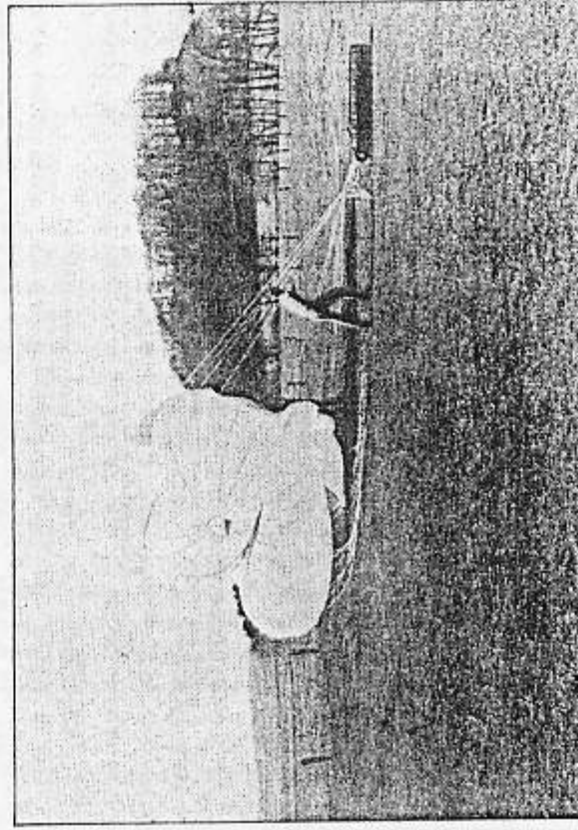
lasten på modtagepladsen "JARL" ved Klitm Fjordholme i Vester Hanherred. Aftenen kom, og flyet tog afsted med kurs mod Thy.

Nidolf Nielsen, idag 85 år og bosiddende i Fjerritslev, var med til at modtage våbensendingerne til "JARL" og har til Bent Rolighed fortalt følgende om sine oplevelser netop denne aften:

Det var den første sending der kom ned, og det gik noget anerledes end ventet. Nidolf Nielsen husker det tydeligt, fortæller han, for det var hans søsters fødselsdag, og hun, der boede i nabolaget, havde inviteret gæster til aftenkaffe. Det ville være meget påfaldende, om ikke Nidolf Nielsen var med, og derfor tog han også del i festlighederne, selv om hans tanker hele tiden kredsede om den "hilsen til Jarl", der først på aftenen havde været i BBC's udsendelse og som betød, at det engelske fly kunne ventes fra kl. 23.00.

Omkring kl. 22.30 var han nedt til at gå, syntes han. De andre undrede sig højlydt. "Det er den tossede vaccination", forklarede Nidolf Nielsen og så lidende ud. Adskillige i selskabet var kendt med den slags gener, så man mente at kunne forstå ham. Ude på marken ved det aftalte sted var de andre 12-14 mænd allerede på plads. Et øjeblik efter kom flyet, og nu gik alt efter beregning.

Container med faldskærm.

Containerne blev samlet, puttet i jorden og dækket med græstørv så omhyggeligt, at da Nidolf Nielsen den næste morgen - forergivende at være på jagt - passerede stedet, kunne han til sin tilfredshed se, at intet ville røbe nattens begivenheder. Men alligevel var ikke alt i sin gode orden.

Uheldigvis var det gået sådan, at de før omtalte fødselsdagsgæster var på vej hjem, netop da flyet kom og nedkastede sin ladning. Nogle kunne have set, hvad der ske-

TERESE - 9 containers SALOME - 1 Fox ladning til NICOLAJ, SPENCER, INGRID - flyvemaskine ACNETE, HAGEN, LAURITS tvunget til at returnere tidligt - kanonild rapporteret ved MALLÉ, pilot kastede ikke - flyvemaskine til JARL savnes."

I		II	
1	2	3	4
101	102	103	104
105	106	107	108
109	110	111	112
113	114	115	116
117	118	119	120
121	122	123	124
125	126	127	128
129	130	131	132
133	134	135	136
137	138	139	140
141	142	143	144
145	146	147	148
149	150	151	152
153	154	155	156
157	158	159	160
161	162	163	164
165	166	167	168
169	170	171	172
173	174	175	176
177	178	179	180
181	182	183	184
185	186	187	188
189	190	191	192
193	194	195	196
197	198	199	200
201	202	203	204
205	206	207	208
209	210	211	212
213	214	215	216
217	218	219	220
221	222	223	224
225	226	227	228
229	230	231	232
233	234	235	236
237	238	239	240
241	242	243	244
245	246	247	248
249	250	251	252
253	254	255	256
257	258	259	260
261	262	263	264
265	266	267	268
269	270	271	272
273	274	275	276
277	278	279	280
281	282	283	284
285	286	287	288
289	290	291	292
293	294	295	296
297	298	299	300

Kopi af nedkastningschef Ioldetruppe fortløgnelse over de enkelte natters våbensendinger, her for nedkastningerne den 11. april 1944. Som det ses her, se pilen, rettede man fra England forespørgsel om hvor vidt sendingen var kommet ned inden flyet styrtede ned. En uge senere, natten til den 19. april 1945, var en Halifax-bombemaskine fra 298. eskadrille på vej til samme modtageplads, da også den styrtede i havet.

Ligene af fire, ud af de ialt tolv besætningsmedlemmer, blev senere fundet og de blev begravet i hhv. Sdr. Nissum, Vang, Tornby og i Helligsø. Sadan blev en øde mark i Han Herred af stor betydning for mange mennesker, både i Danmark og England.

"KOGEBOG" FRA 1940-45.

Nedenstående side er fra en "hjemmestriket" kogebog, et hæfte bestående af avisudklip, med opskrifter fra Besættelsen. "Bogen" er indleveret af Edith Jensen, Hurup, og indgår senere i Thisted Museums besættelsestidssamling

Nemur Smøkkager: 1/2 kilo Hvedemel
 ca. 200 g Smør, 100 g smøkket Porselæn
 Det hele alles sammen til en Dej. Dej
 i bolter lidt. Tæller 1 tre Bolter, der alles
 i Skiver med en smør. Kage. Kageerne laves
 som på en smør Plade og bages i 10
 Urne.

Solskins-Pile
 1/2 Liter Mælk - 35 g Hvide
 gryn - 2 Spsk. Mælk - 4 Æg
 - ca. 250 g gode Abler - 10
 blinde Mandler (eller lidt Mandel-
 olie) - 25 g Smør - 1 Spsk.
 Rasp.
 De hele Æg pakes godt sammen
 med Sukkeret og derefter
 med Mælken, hvort Høvregymene
 er blandet. De finhaktede Mandler
 (eller Eksemen) tilskrives samt
 de skrællede hvide Abler.
 Pien bages i Grøntind i Ovnen
 - eller i Gasbagerform. Når
 Overfladen er afkølet, bages det
 smidte Smør over, og der drys-
 ses lidt sigtel Rasp på. Pien bages
 ger ialt en Times tid af serveres
 med Sukker til.

Vestindisk Romsuppe
 1 Liter Mælk - 20 g Hvide
 (eller 20 g Blandingsmel) - 2 Spsk.
 Mælk - 2 Æg - Vanille - 2 Spsk.
 Vin tilsat lidt Romsens. Lidt salt
 Sukker.
 Mælk udværes med ca. Halvdelen af
 Mælken, Resten bringes i Kog. Jevn-
 Suppen koges i under Pakning, og
 ren med Æggblommen, der er rørt
 med Sukkeret, og smages til med Vin
 og Rom (eller Eksem). Hviderne
 pakes med lidt ekstra Sukker og
 lægges oveni Terrinen ved Serverin-
 gen.

Rugbrøds-Æblerand
 Hertil kan man bruge et lille Gas-
 bagerform - eller - stor
 des i velum

Bagt eller kogt Kartoffelrand
 1 kg Kartofler - 1 Æg - Salt -
 Peber - Rasp - evt. lidt Smør.
 Kartoflerne skrælls, koges i Vand
 uden Salt, dampes og passeses gen-
 som Porselæn. Røres op med Æg.
 Salt og Peber, evt. - Smør og
 des i velum

Fre Møvegaard Friskader
 1/2 kg smøkket, kogte Bonner, 2
 Kopper smaa Høvregym, 2 hele Æg
 (skal ikke pakes), 5 smøkket, smaa
 søde Kartofler, Salt, Peber, Lag og en
 lille Thestrø. Blandem eller andet
 Krydderi, hvis dette ikke have.
 Alt sammenslås. De smaa Høvregym
 gryn blødes ikke ud, men bages i
 som de er.
 Dejen staar 5 Min. forinden den læ-
 ves i Friskader, der serveres med Rø-
 sorkalk, Kartofler og eventuelt Rødkal

Torsk med Porrer
 1 kg udværet Torsk, 6 store Porrer,
 50 gr Mel, 50-100 gr Smør, 1 lille
 Spsk. Karvi, Salt, Frøken, Mælk, 1/2
 liter og Sild og dets i mindre Spk-
 ker, der drypes i Mel og Salt. - Det
 gøres skæres af Porrene og gemmes
 til en Væk, det blødes af Porrene skæ-
 res i Skiver, der koges i ca. 1/2 Liter
 Vand 15 Minutter. Fisk og Porrer læg-
 ges i Grøntind eller Gasbagerform, og
 smøres fordeles bepass. Karryen er
 ud med Porrevandet og bages over
 det hele. Bages ca. 1/2 Time. Spises med
 Kartoffelrind til - Mager af Kå.

Øred Torskeret
 (4 Personer)
 1 dyb Tallerken kogt pillel Toksk,
 1/2 kg Smør, 5 store kogte Kartofler,
 3 Spsk. Fløde, 50-75 gr Smør, Salt
 og Peber. Spisaren dampes i det halve
 af Smøret samt Fløden, lægges i Grø-
 ntind, dækket Pakten og der røres Kar-
 tofler. Lidt Smøkket fordeles oven-
 på, og Rerten bages ca. 20 Minutter.
 Kan ligeledes laves i Gasbagerform, men
 Portionen skal da helst forskrives en
 halv Gang.

BESÆTTELSESTIDSHISTORISK SELSKABS BESTYRELSE:
 Formand : Frank Weber, Platanvej 25, 7700 Thisted.
 Næstfmd. : Kristian Kusk, Svalgårdsvej 14, 7700 Thisted
 Sekretær : Bent Røllighed, Havevej 19, 9690 Fjerritslev
 Kasserer : Jens Sørensen, Gyvelvænget 155, 7730 Hænstholt